

☒	Pro gradu -tutkielma
☐	Lisensiaatintutkielma
☐	Väitöskirja

Oppiaine	Logistiikka	Päivämäärä	9.9.2005
Tekijä(t)	Markus Kankainen	Matrikkelinumero	
		Sivumäärä	111
Otsikko	Valintajalostuksen taloudelliset vaikutukset kasvatetun siian tarjontaketjuun		
Ohjaaja(t)	KTT, TkT Juuso Töyli, KTM Pia Jämsä		

Tiivistelmä

Kasvatettavan siian tuotekehitys ruokakalaksi on vasta alussa. Eläinjalostuksella kyetään vielä merkittävästi vaikuttamaan tuotteen ominaisuuksiin ja arvoon. Valintajalostus on eläinjalostuksen menetelmä, jolla kyetään kehittämään useita tuoteominaisuuksia samanaikaisesti.

Tutkielmassa valintajalostuksella kehitettävälle tuoteominaisuksille lasketaan taloudellinen arvo. Perinteisissä laskelmissa ei ole otettu huomioon tuotteen arvon muodostumista kokonaisvaltaisesti tarjontaketjun kaikille toimijoille. Tässä tutkielmassa taloudelliset arvot lasketaan koko tarjontaketjun kannattavuuden ja tuottavuuden muutoksen kautta. Perinteiset eläinjalostuslaskelmat painottavat kalankasvattajalle tärkeitä tuotannollisia ominaisuuksia, kuten kalan kasvua. Tässä tutkielmassa hyöty lasketaan myös usealle laadulliselle ominaisuudelle, kuten kalan rasvaisuudelle. Laatu ominaisuuksien taloudellinen arvo on havaittavissa suoranaisesti vasta myöhemmin tarjontaketjussa, kun kalaa jatkojalostetaan kulutuskysyntää vastaaviksi tuotteiksi.

Tarjontaketjun prosesseista on laadittu laskentamalli, jolla simuloidaan 13:lle yksittäiselle tuoteominaisuudelle taloudellinen arvo. Aikaisempia laskelmia laajentaen tutkielmassa myös huomioidaan taloudellisten arvojen muutos ajassa, koska kysynnän kehittyminen vaikuttaa olennaisesti taloudellisiin arvoihin. Kysynnän muutosten vaikutusta tuloksiin laskettiin Suomen suurimmilta siianjalostajilta kerättyjen kysyntäennusteiden avulla. Lopuksi tutkielmassa arvioidaan siian valintajalostusohjelman tuottamaa taloudellista kokonaishyötyä kalatalouden toimialalle kasvatetun siian osalta.

Tutkimuksen perusteella perinteisten tuotannollisten ominaisuuksien taloudellinen arvo oli suurin, mutta laadullisten tuoteominaisuuksien vaikutus oli merkittävä. Tuotelaatuominaisuudet olisi entistä paremmin huomioitava eläinjalostuksessa, jotta tarjontaketjun toimijoiden kokonaishyöty kasvaisi. Koska valintajalostuksessa on mahdollista huomioida sekä laatu- että tuotannollisia ominaisuuksia, on se hyvä menetelmä saavuttaa parempi taloudellinen tulos kuin vaihtoehtoisilla tuotekehitysmenetelmillä.

Asiasanat	materiaalivirrat, laskentajärjestelmät, lisäarvo, eläinten jalostus, tuottavuus, kannattavuus, laatu, kalanviljely, siika
Muita tietoja	